

Prvý európsky prieskum jazykových kompetencií

Zhrnutie

Education and
Training

Obsah

Súvislosti prieskumu.....	3
Vykonávanie prieskumu.....	3
Zistenia: jazyková spôsobilosť.....	5
Celkový výkon.....	5
Výkonnosť vzdelávacieho systému.....	6
Výkonnosť podľa jazyka.....	8
Vytvorenie európskeho ukazovateľa jazykov.....	9
Zistenia: kontextové dotazníky.....	11
Výzvy pre jazykové vzdelávanie v Európe.....	13

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Dokument, ktorý vypracoval Pierre Dieumegard pre [European-Democracy-Esperanto](#)

Účelom tohto „predbežného“ dokumentu je umožniť väčšiemu počtu ľudí v Európskej únii oboznámiť sa s dokumentmi, ktoré vypracovala Európska únia (a ktoré sú financované z ich daní).

Ak nie sú k dispozícii preklady, občania sú z rozpravvyvylúčení.

Tento dokument „Surveylang“ [existovalen v angličtine v súbore PDF](#). Z počiatočného súboru sme vytvorili odt-súbor, pripravený softvérom Libre Office, pre strojový preklad do iných jazykov. Výsledky sú teraz [k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch](#).

Je žiaduce, aby administratíva EÚ prevzala preklad dôležitých dokumentov. „Dôležité dokumenty“ nie sú len zákony a iné právne predpisy, ale aj dôležité informácie potrebné na spoločné prijímanie informovaných rozhodnutí.

Aby sme mohli spoločne diskutovať o našej spoločnej budúcnosti a umožniť spoľahlivé preklady, bolo by medzinárodné esperanto veľmi užitočné pre svoju jednoduchosť, pravidelnosť a presnosť.

Kontaktujte nás:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:Kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Súvislosti prieskumu

V tomto zhrnutí sa uvádza stručný prehľad Európskeho prieskumu jazykových kompetencií (ESLC) a jeho najdôležitejších zistení. Úplná analýza sa uvádza v dvoch dokumentoch: *Prvý európsky prieskum jazykových kompetencií: Záverečná správa a prvý európsky prieskum jazykových kompetencií: Technická správa*.

ESLC bol zriadený s cieľom poskytovať zúčastneným krajinám komparatívne údaje o znalosti cudzích jazykov a poznatky o osvedčených postupoch v jazykovom vzdelávaní; „nielen... prieskum jazykových kompetencií, ale prieskum, ktorý by mal byť schopný poskytnúť informácie o štúdiu jazykov, metódach výučby a učebných osnovách“.¹ Cieľom ESLC je tiež umožniť vytvorenie európskeho ukazovateľa jazykovej kompetencie na meranie pokroku smerom k záverom zo zasadnutia Európskej rady v Barcelone² v roku 2002, v ktorých sa vyzýva na „opatrenia na zlepšenie ovládania základných zručností, najmä vyučovaním aspoň dvoch cudzích jazykov od útleho veku“.³ Ide o prvý prieskum svojho druhu.

V roku 2005 Európska komisia načrtla podrobný strategický prístup k ESLC. Zákazka na prieskum bola zadaná v roku 2008 Konzorciu SurveyLang, skupine ôsmich odborných organizácií v oblasti hodnotenia jazykových znalostí, tvorby dotazníkov, výberu vzoriek, prekladateľských procesov a psychometrie. Hlavná štúdia sa uskutočnila na jar 2011.

Poradný výbor zložený zo zástupcov všetkých členských štátov EÚ a Rady Európy poskytoval Európskej komisii silnú podporu počas celého procesu vypracúvania a vykonávania prieskumu.

Vykonávanie prieskumu

Do prieskumu sa zapojilo štrnásť európskych krajín: Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Malta, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo – Anglicko. Tri jazykové spoločenstvá Belgicka sa zúčastnili samostatne a poskytli spolu 16 vzdelávacích systémov. Prieskum pre Anglicko sa uskutočnil o niekoľko mesiacov neskôr a je uvedený v prílohe k hlavnej správe ESLC.

ESLC zozbieralo informácie o znalosti cudzích jazykov európskych žiakov v poslednom ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania (ISCED2) alebo v druhom ročníku vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED3). Upozorňujeme, že v niektorých vzdelávacích systémoch sa tieto úrovne považujú za základné vzdelanie. Oprávnení boli len žiaci, ktorí vyučovali cudzí jazyk aspoň jeden celý školský rok. Zvolená úroveň odrážala organizáciu jazykového vzdelávania v rôznych krajinách, napr. vek, v ktorom sa žiaci začínajú učiť druhý cudzí jazyk.

Táto prvá správa ESLC testovala reprezentatívnu vzorku takmer 54 000 žiakov. Každý vzdelávací systém testoval dva jazyky, ktoré sa v danom subjekte najviac vyučujú (tzv. prvý a druhý cudzí jazyk), z piatich testovaných jazykov: angličtina, francúzština, nemčina, taliančina a španielčina. Každý žiak vo vzorke bol testovaný len v jednom jazyku.

---

1 Oznámenie Komisie Rade z 13. apríla 2007 s názvom Rámec pre európsky prieskum jazykových kompetencií [KOM(2007) 184 v konečnom znení – neuvyverejnené v úradnom vestníku]

2 Zasadnutie Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002: Závery predsedníctva. Barcelona.

3 Oznámenie Komisie z 1. augusta 2005 - Európsky indikátor jazykovej kompetencie [KOM(2005) 356, konečné znenie - neuvyverejnené v úradnom vestníku]

Prieskum bol realizovaný podľa medzinárodných štandardov podobných prieskumom PISA, PIRLS a TIMSS.

Jazykové testy zahŕňali tri jazykové zručnosti: Počúvanie, čítanie a písanie (hovorenie bolo v tomto prvom kole považované za logisticky ťažké). Každý žiak bol hodnotený v dvoch z týchto troch zručností. Každý žiak dostal test na príslušnej úrovni na základe postupu smerovania. Tento cieľový prístup uprednostňoval zber platnejších odpovedí.

ESLC bolo spravované v papierovej aj počítačovej forme.

Výsledky prieskumu sa uvádzajú z hľadiska úrovni *spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky: výučba, učenie sa a hodnotenie* (CEFR).⁴ CEFR bol široko prijatý v Európe aj mimo nej ako rámec pre jazykové vzdelávanie, ako aj pre rozvoj spoločného chápania úrovni jazykových kompetencií. Definuje šesť úrovní funkčnej spôsobilosti od A1 (najnižšia úroveň) po C2. ESLC sa zameriava na úrovne A1 až B2. Takisto bolo potrebné vymedziť úroveň pred úrovňou A1 s cieľom určiť prahovú hodnotu A1.

Pojmy „základný používateľ“ a „nezávislý používateľ“ sa používajú na označenie širokých úrovní A a B, ako aj označení pre každú z piatich úrovní, ako sa uvádza v tabuľke 1.

Tabuľka 1: Prehľad úrovní ESLC a CEFRs

Úroveň ESLC		Úroveň CEFR	Vymedzenie pojmu
Nezávislý používateľ	Pokročilý nezávislý používateľ	B2	Nezávislý používateľ jazyka, ktorý sa dokáže vyjadriť jasne a efektívne
	Nezávislý používateľ	B1	Nezávislý používateľ jazyka, ktorý sa dokáže vysporiadať s jednoduchými, známymi záležitosťami
Základný používateľ	Pokročilý základný používateľ	A2	Základný používateľ, ktorý dokáže používať jednoduchý jazyk na komunikáciu o každodenných témach
	Základný používateľ	A1	Základný používateľ, ktorý dokáže používať veľmi jednoduchý jazyk s podporou
Začiatocník		Predbežná fáza A1	Učiaci sa, ktorý nedosiahol úroveň spôsobilosti opísanú v A1

Veľa úsilia sa venovalo tomu, aby boli jazykové testy porovnateľné s piatimi testovanými jazykmi z hľadiska meraných zručností a tlmočenia z hľadiska úrovni *spoločného európskeho rámca*. Príklady úloh jazykového testu sú uvedené v záverečnej správe ESLC.

4 Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: Učenie, výučba, hodnotenie. Cambridge: Vydavateľstvo Cambridge University Press

Ďalšie informácie zhromaždené na validáciu noriem zahŕňali viacjazyčnú štúdiu porovnávajúcu vzorky písania a časť dotazníka, v ktorej boli žiaci požiadaní, aby sami posúdili svoje jazykové zručnosti na 16 vyhláseniach o spôsobilostiach spoločného európskeho rámca.

Dotazníky boli podané testovaným žiakom a učiteľom cudzích jazykov a riaditeľom ich inštitúcií. Okrem toho sa prostredníctvom národných koordinátorov výskumu zbierali informácie o celom systéme.

Zistenia: jazyková spôsobilosť

Celkový výkon

Jazykové kompetencie poskytované vzdelávacími systémami sa ešte musia výrazne zlepšiť

Výsledky prieskumu ESLC poukazujú na celkovo nízku úroveň kompetencií v prvom aj druhom testovanom cudzom jazyku. Úroveň nezávislého používateľa (B1 + B2) dosahuje len 42 % testovaných študentov v prvom cudzom jazyku a len 25 % v druhom cudzom jazyku. Okrem toho veľký počet žiakov nedosiahol ani úroveň základného používateľa: 14 % v prípade prvého a 20 % v prípade druhého cudzieho jazyka.

Tabuľka 2: Percentuálny podiel žiakov, ktorí dosiahli každú úroveň CEFR v prvom a druhom cudzom jazyku (globálny priemer vo vzdelávacích systémoch)

Testovaný jazyk	Predbežná fáza A1	A1	A2	B1	B2
Prvý cudzí jazyk	14	28	16	19	23
Druhý cudzí jazyk	20	38	17	14	11

V tabuľke 3 sa uvádza zhrnutie výsledkov podľa jednotlivých zručností. Potvrďuje, že pre všetky testované zručnosti sú výsledky lepšie pre prvý cudzí jazyk: priemerná úroveň nezávislého používateľa (B1 + B2) pre čítanie, počúvanie a písanie vo vzdelávacích systémoch (nevážený priemer) je 41 %, 45 % a 40 % pre prvý cudzí jazyk v porovnaní s 27 %, 27 % a 22 % pre druhý cudzí jazyk.

Úroveň	Prvý cudzí jazyk			Druhý cudzí jazyk		
	Čítanie	Počúvanie	Písanie	Čítanie	Počúvanie	Písanie
B2 - pokročilý nezávislý používateľ	27	30	13	15	14	5
B1 – Nezávislý používateľ	14	15	27	12	13	17
A2 - Pokročilý základný používateľ	12	13	24	13	16	21
A1 - Základný užívateľ	33	25	25	41	37	36
Pre-A1 - Začiatočník	14	17	11	19	20	21

Vyšší úspech v prvom cudzom jazyku nie je neočakávaný vzhľadom na všeobecne skorší nástup a väčšie množstvo štúdia. Vo väčšine zúčastnených krajín alebo jazykových spoločností je prvý cudzí jazyk povinný, ale nie druhý. Okrem toho je vo väčšine vzdelávacích systémov prvým cudzím jazykom angličtina a vystavenie tomuto jazyku prostredníctvom internetu a iných tradičných a nových médií je vyššie. Kľúčovým zistením ESLC je, že tieto faktory prispievajú k relatívne lepším výsledkom v angličtine ako v iných jazykoch. Dokonca aj vo vzdelávacích systémoch, kde je angličtina druhým cudzím jazykom, má výkonnosť v angličtine tendenciu byť vyššia ako v inom testovanom jazyku. Ďalšie dôkazy o osobitnom postavení angličtiny pochádzajú z odpovedí žiakov na dotazník, z ich uvádzaného vnímania jej užitočnosti a stupňa ich vystavenia a používania prostredníctvom tradičných a nových médií.

Výkonnosť vzdelávacieho systému

V rámci krajín v Európe existuje široká škála schopností

Podiel žiakov, ktorí dosiahli každú úroveň, sa medzi vzdelávacími systémami značne líši, a to pre všetky jazyky (prvý aj druhý cudzí jazyk) a zručnosti.

Z prieskumu vyplýva, že v prípade prvého cudzieho jazyka sa podiel študentov, ktorí dosiahli úroveň nezávislého používateľa, pohybuje od 82 % na Malte a vo Švédsku (angličtina) po iba 14 % vo Francúzsku (angličtina) a 9 % v Anglicku (francúzština).

Pokiaľ ide o druhý cudzí jazyk (nie angličtinu), úroveň nezávislého používateľa sa dosiahla o 4 % vo Švédsku (španielčina) a o 6 % v Poľsku (nemčina) v porovnaní so 48 % v Holandsku (nemčina).

Závěrečná správa obsahuje podrobné výsledky podľa vzdelávacieho systému, prvého a druhého cudzieho jazyka a zručností.

Mnohé vzdelávacie systémy vykazujú vysokú úroveň dosiahnutých výsledkov. V prípade prvého cudzieho jazyka však existuje šesť vzdelávacích systémov, v ktorých najmenej 20 % žiakov nedosahuje úroveň základného používateľa (A1) v jednej alebo viacerých zručnostiach. Pre druhý cudzí jazyk to isté platí pre deväť vzdelávacích systémov, hoci je dôležité poznamenať, že tu môže byť faktorom oveľa kratšia dĺžka štúdia.

Široká škála výsledkov sa nezaznamenáva len na úrovni vzdelávacieho systému – napríklad Švédsko dosahuje veľmi dobré výsledky v prvom cudzom jazyku (angličtine), ale oveľa menej v druhom cudzom jazyku (španielčine). Rozdiely by sa mali dôkladne vyhodnotiť, pričom by sa mala zohľadniť škála faktorov, ktoré sťažujú jednoduché porovnanie výkonnosti: žiaci v ročníku, ich priemerný vek, počet rokov štúdia jazyka – všetky sa môžu v jednotlivých vzdelávacích systémoch líšiť.

Tabuľky 4 a 5 zobrazujú výsledky pre prvý a druhý cudzí jazyk podľa vzdelávacieho systému, zoskupené podľa všeobecných základných (A) a nezávislých (B) používateľských úrovní.

Tabuľka 4: Prvý cudzí jazyk - percento žiakov dosahujúcich široké úrovne podľa zručností a vzdelávacieho systému

Vzdelávací systém	Jazyk	Čítanie			Počúvanie			Písanie		
		Predbežná fáza A1	A	B	Predbežne A1	A	B	Predbežne A1	A	B
Bulharsko	angličtina	23	43	34	23	37	40	15	52	32
Chorvátsko	angličtina	16	44	40	12	32	56	5	49	45
Estónsko	angličtina	7	33	60	10	27	63	3	37	60
Flámske spoločenstvo Belgicka	francúzština	12	63	24	17	62	20	19	59	22
Francúzsko	angličtina	28	59	13	41	46	14	24	61	16
Francúzske spoločenstvo Belgicka	angličtina	10	59	31	18	55	27	6	65	29
Nemecké spoločenstvo Belgicka	francúzština	10	52	38	11	49	40	8	51	41
Grécko	angličtina	15	40	45	19	35	46	7	41	53
Malta	angličtina	4	17	79	3	11	86	0	17	83
Holandsko	angličtina	4	36	60	3	21	77	0	39	60
Poľsko	angličtina	27	49	24	27	45	28	19	59	23
Portugalsko	angličtina	20	53	26	23	39	38	18	55	27
Slovinsko	angličtina	12	42	47	5	28	67	1	51	48
Španielsko	angličtina	18	53	29	32	44	24	15	58	27
Švédsko	angličtina	1	18	81	1	9	91	0	24	75
Spojené kráľovstvo Anglicko	francúzština	22	68	10	30	62	8	36	54	10

Tabuľka 5: Druhý cudzí jazyk - percento žiakov dosahujúcich široké úrovne podľa zručností a vzdelávacieho systému

Vzdelávací systém	Jazyk	Čítanie			Počúvanie			Písanie		
		Pred bežn e A1	A	B	Pred bežn e A1	A	B	Pred bežn e A1	A	B
Bulharsko	nemčina	24	51	25	25	52	22	24	60	16
Chorvátsko	nemčina	29	57	13	23	61	16	20	69	11
Estónsko	nemčina	17	56	27	15	60	24	10	68	22
Flámske spoločenstvo Belgicka	angličtina	2	18	80	1	12	87	0	27	72
Francúzsko	španielčina	18	68	14	19	71	10	24	68	8
Francúzske spoločenstvo Belgicka	nemčina	14	62	24	13	59	28	4	66	29
Nemecké spoločenstvo Belgicka	angličtina	3	44	53	4	32	64	0	43	57
Grécko	francúzština	35	54	10	37	52	11	49	35	16
Malta	taliančina	16	50	34	17	37	46	31	46	23
Holandsko	nemčina	3	43	54	1	39	60	1	68	31
Poľsko	nemčina	41	53	6	45	50	5	45	48	7
Portugalsko	francúzština	20	66	14	25	64	11	32	60	8
Slovinsko	nemčina	21	57	23	12	60	28	9	72	19
Španielsko	francúzština	5	54	41	20	61	19	7	67	26
Švédsko	španielčina	24	69	7	37	60	3	45	52	2
Spojené kráľovstvo Anglicko	nemčina	36	58	6	28	66	6	26	68	6

Výkonnosť podľa jazyka

Angličtina je jazyk, ktorý žiaci s najväčšou pravdepodobnosťou ovládajú

Výsledky ESLC potvrdzujú, že angličtina je najrozšírenejším prvým cudzím jazykom, ktorý sa európski žiaci učia, a je tiež vnímaná ako najužitečnejší a pre väčšinu testovaných žiakov najľahšie sa učí.

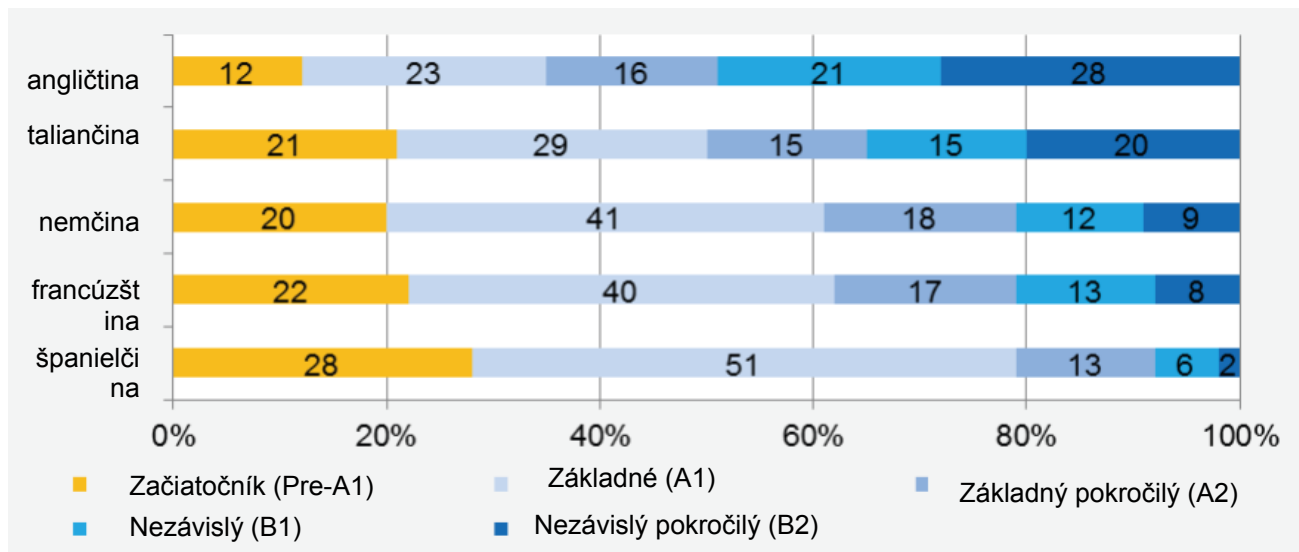
Z prieskumu vyplýva, že najvyššiu výkonnosť možno pozorovať v krajinách, v ktorých je angličtina formálne prvým cudzím jazykom, ktorý žiaci vnímajú ako užitočný, a miera jej vystavenia a využívania prostredníctvom tradičných a nových médií je vysoká. Zistenia o pozitívnom vplyve znalosti cudzieho jazyka rodičov tiež naznačujú, že anglický efekt presahuje testovanú generáciu, ale v niektorých krajinách viac ako v iných.

Pokiaľ ide o úroveň dosiahnutých výsledkov v jednotlivých jazykoch, úroveň B1 a B2 nezávislých používateľov v akejkoľvek zručnosti dosahuje v angličtine približne 50 % testovaných žiakov; v taliančine približne o 35 %; v nemčine a francúzštine o niečo viac ako 20 % a v španielčine približne o 10 %. Treba mať na pamäti, že jazyky boli testované v rôznych skupinách vzdelávacích systémov, z ktorých niektoré boli malé (jeden systém pre taliančinu, dva pre španielčinu).

Na obrázku 1 sú znázornené výsledky podľa jazykov spriemerované za všetky zručnosti na základe výsledkov, ktoré dosiahli všetci žiaci testovaní v danom jazyku, a to buď ako prvý alebo druhý cudzí jazyk.

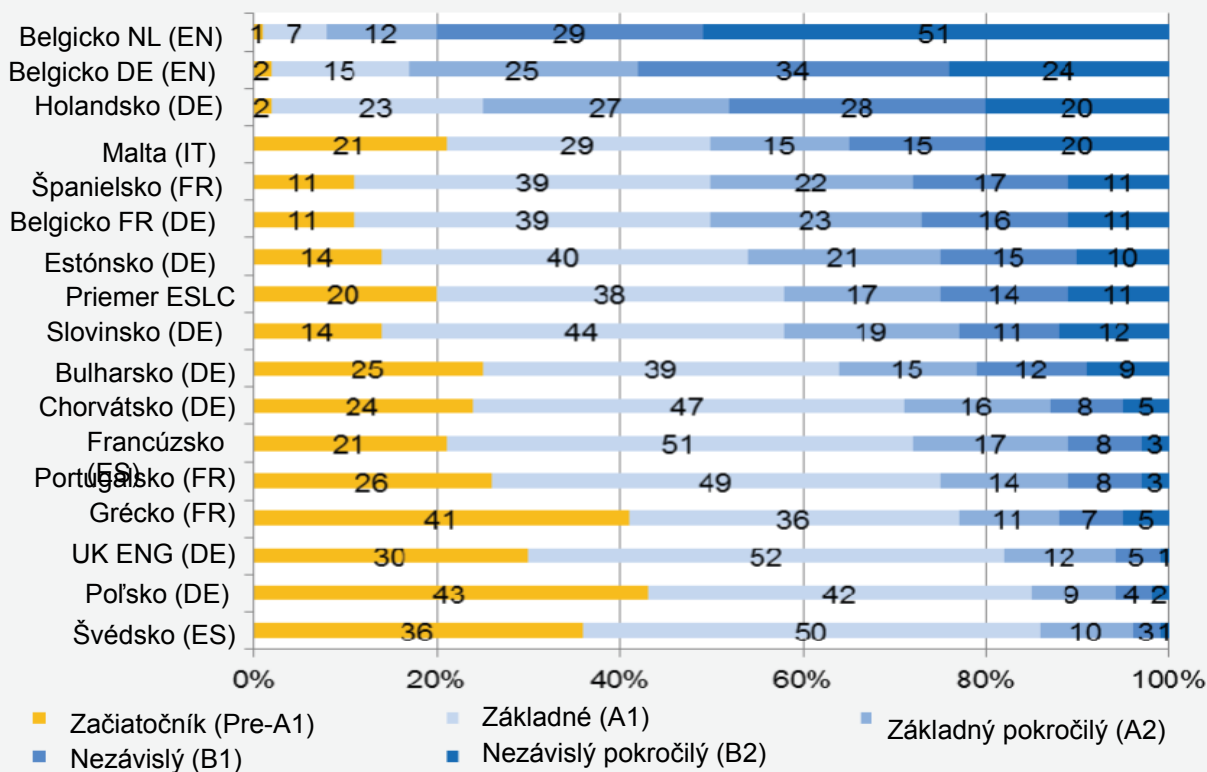
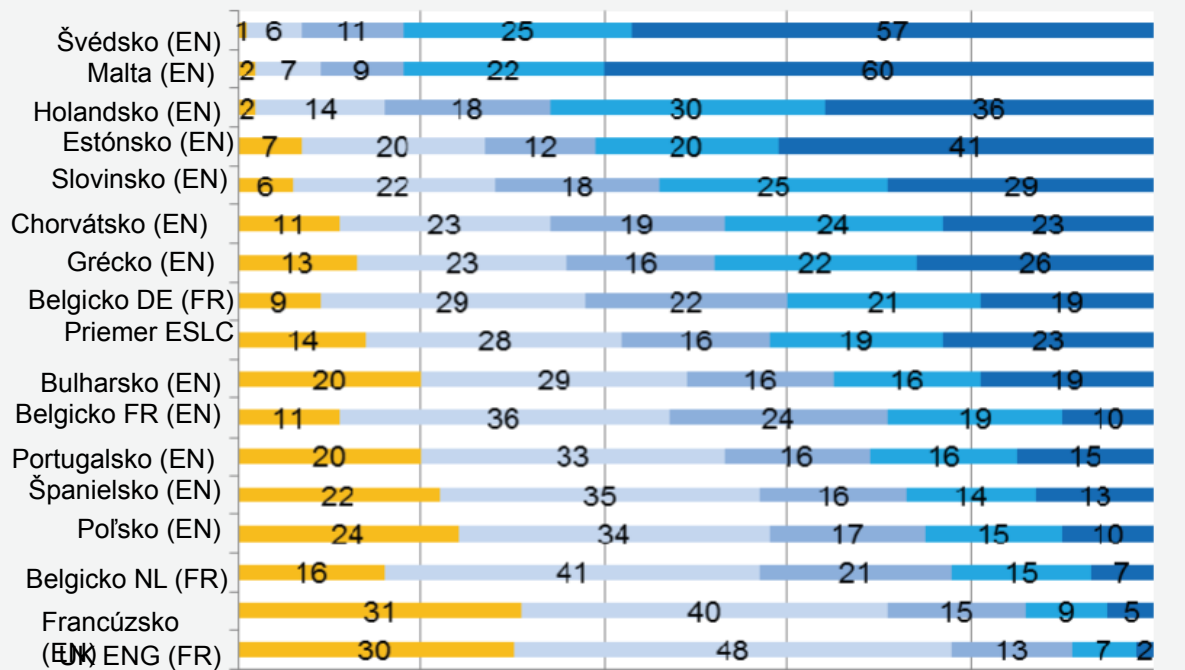
Obrázok 1: Percentuálny podiel žiakov, ktorí dosiahli každú úroveň podľa jazyka (priemer medzi zručnosťami)

Vytvorenie európskeho ukazovateľa jazykov

Dôležitým účelom ESLC je informovať o vytvorení európskeho ukazovateľa jazykových kompetencií. Jednoduchý zástupný ukazovateľ takéhoto ukazovateľa možno získať na základe priemeru podielu žiakov, ktorí dosiahli každú úroveň v čítaní, počúvaní a písaní. Na obrázkoch 2 a 3 sa uvádza prehľad výkonnosti vzdelávacieho systému v prvom a druhom cudzom jazyku pomocou tohto ukazovateľa. „Priemer ESLC“ sa vzťahuje na priemer všetkých 16 zúčastnených vzdelávacích systémov (pozri aj tabuľku 2). Skóre dosiahnutých výsledkov žiakov vychádza z priemeru troch zručností hodnotených v rámci ESLC. Testovaný cudzí jazyk (EN - angličtina, FR - francúzština, DE - nemčina, IT - taliančina a ES - španielčina) je uvedený v zátvorkách.

Obrázok 2: Prvý cudzí jazyk. Percentuálny podiel žiakov na každej úrovni podľa vzdelávacieho systému s použitím globálneho priemeru troch zručností

Obrázok 3: Druhý cudzí jazyk. Percentuálny podiel žiakov na každej úrovni podľa vzdelávacieho systému s použitím globálneho priemeru troch zručností

Vzdelávacie systémy sú zoradené od nižších po vyššie, na princípe, že vyššie poradie indikuje väčší podiel žiakov dosahujúcich úroveň nezávislých užívateľov (B1 a B2) a menší podiel dosahuje úroveň základného užívateľa (A1) alebo začiatočníka (pre-A1).

Na obrázkoch 2 a 3 je znázornená relatívna výkonnosť vzdelávacích systémov pomocou tohto jednoduchého ukazovateľa globálnej výkonnosti. Nie sú určené ako primeraný súhrn výsledkov ESLC. Ďalšie kolo ESLC by malo zahŕňať rečnícke zručnosti a malo by poskytnúť základ pre prepracovanejší ukazovateľ.

Zistenia: kontextové dotazníky

Cieľom kontextových informácií zhromaždených prostredníctvom dotazníkov je „uľahčiť produktívnejšie porovnávanie jazykových politík a metód výučby jazykov“.

medzi členskými štátmi s cieľom identifikovať a vymieňať si osvedčené postupy“.⁵ Zameriava sa teda na tie kontextové faktory, ktoré možno upraviť prostredníctvom cielených vzdelávacích politík, ako je vek, v ktorom sa začína vzdelávanie v cudzích jazykoch, alebo odborná príprava učiteľov. ESLC mapuje rozdiely v rámci vzdelávacích systémov a medzi nimi, pokiaľ ide o tri široké oblasti politiky, a hodnotí, ktoré z nich súvisia s rozdielmi v jazykových znalostiach. Ďalšie faktory, ktoré sú do značnej miery mimo kontroly politiky, ako napríklad všeobecný demografický, sociálny, hospodársky a jazykový kontext, sa v záverečnej správe výslovne neuvádzajú, hoci údaje o sociálno-ekonomickom postavení sa zbierajú a sú k dispozícii na analýzu vzdelávacími systémami.

Žiaci vo všeobecnosti uvádzajú pomerne skorý začiatok štúdia cudzích jazykov (pred alebo počas základného vzdelávania) a najčastejšie sa učia dva cudzie jazyky. Medzi vzdelávacími systémami však stále existujú značné rozdiely, pokiaľ ide o presný nástup učenia sa cudzích jazykov, súčasný čas výučby a počet ponúkaných a vyučovaných jazykov.

Výsledky ESLC ukazujú, že skorší nástup súvisí s vyššou znalosťou testovaného cudzieho jazyka, ako aj s učením sa väčšieho počtu cudzích jazykov a starých jazykov.

Cieľom politiky je tiež vytvoriť prostredie vhodné pre život a učenie sa jazykov, v ktorom je počuť a vidieť rôzne jazyky, v ktorom sa ľudia hovoriaci všetkými jazykmi cítia vítaní a podporuje sa učenie sa jazykov⁶. Jasné rozdiely medzi vzdelávacími systémami sú viditeľné v možnostiach informálneho učenia sa jazykov, ktoré majú žiaci k dispozícii (ako je vnímanie znalostí testovaného cudzieho jazyka ich rodičmi, individuálne cesty do zahraničia, používanie dabingu alebo tituliek v médiách a vystavenie žiakov jazyku prostredníctvom tradičných a nových médií).

Pozitívny vzťah sa pozoruje medzi znalosťou testovaného jazyka a vnímaním žiakov, pokiaľ ide o znalosť tohto jazyka ich rodičmi, a ich vystavením testovanému jazyku a jeho používaním prostredníctvom tradičných a nových médií.

5 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Európsky indikátor jazykovej kompetencie. KOM(2005) 356, konečné znenie. 5. Brusel.

6 Vyučovanie jazykov: V centre pozornosti. Načítané z http://ec.europa.eu/education/languages/language-teaching/doc24_en.htm

Rozdiely možno nájsť v stupni jazykovej špecializácie škôl, dostupnosti zariadení IKT, počte hosťujúcich učiteľov zo zahraničia a ustanoveniach pre žiakov z prístáhovateľského prostredia. Výmenné návštevy žiakov a účasť na školských jazykových projektoch však vykazujú relatívne nízke využívanie a väčšina aspektov týkajúcich sa praxe v triede vykazuje relatívne menšie rozdiely medzi vzdelávacími systémami (ako je využívanie IKT na učenie sa a výučbu cudzích jazykov, relatívny dôraz, ktorý učitelia kladú na konkrétne zručnosti alebo kompetencie, dôraz na podobnosti medzi jazykmi a postoje žiakov k štúdiu cudzích jazykov, jeho užitočnosť a náročnosť). Iba množstvo cudzieho jazyka, ktorým sa hovorí na hodinách, poukazuje na jasné rozdiely medzi vzdelávacími systémami.

Žiaci, ktorí považujú učenie sa jazyka za užitočné, majú tendenciu dosahovať vyššiu úroveň znalosti cudzieho jazyka a žiaci, ktorí považujú učenie sa jazyka za ťažké, majú nižšiu úroveň znalosti cudzieho jazyka. Aj väčšie využívanie cudzieho jazyka na hodinách učiteľmi aj žiakmi poukazuje na pozitívny vzťah k jazykovým znalostiam. Celkovo rozdiely v jazykovej špecializácii, prijímaní zamestnancov z iných jazykových komunít a ustanoveniach pre žiakov z radov prístáhovalcov nevykazujú jasný vzťah k znalosti cudzích jazykov.

Zlepšenie kvality počiatočného vzdelávania učiteľov a zabezpečenie toho, aby sa všetci učitelia v praxi zúčastňovali na kontinuálnom profesijnom rozvoji, bolo identifikované ako kľúčový faktor pri zabezpečovaní kvality školského vzdelávania vo všeobecnosti. Celkovo je väčšina učiteľov jazykov dobre kvalifikovaná, vzdeláva sa na vysokej úrovni, má úplnú certifikáciu a špecializuje sa na výučbu jazykov. Takisto sa zistili relatívne malé rozdiely medzi vzdelávacími systémami, pokiaľ ide o výučbové umiestnenia v rámci školy a skúsenosti s výučbou, hoci existujú rozdiely v počte rôznych jazykov, ktoré vyučovali učitelia. Vo všeobecnosti sa v rámci vzdelávacích systémov len malá časť učiteľov zúčastnila na výmenných návštevách, a to napriek dostupnosti finančných prostriedkov na takéto návštevy vo viacerých vzdelávacích systémoch. Zistili sme značné rozdiely medzi vzdelávacími systémami, pokiaľ ide o nedostatok učiteľov a využívanie a absolvovanie odbornej prípravy v CEFR a v menšej miere v jazykovom portfóliu; Skutočné využívanie portfólia sa zdá byť pomerne nízke. Pokiaľ ide o kontinuálny profesijný rozvoj, napriek jasným rozdielom zisteným v organizácii odbornej prípravy popri zamestnaní (ako sú finančné stimuly, keď sa učitelia môžu zúčastniť na odbornej príprave a spôsob odbornej prípravy), uvádzaná účasť na odbornej príprave popri zamestnaní a jej zameranie vykazujú menšie rozdiely medzi vzdelávacími systémami.

Rôzne indexy týkajúce sa počiatočného a ďalšieho vzdelávania učiteľov vykazujú malý vzťah k jazykovej spôsobilosti. V prípade mnohých indexov možno tento nedostatok vzťahu pripísať nedostatku rozdielov v rámci vzdelávacích systémov. V iných oblastiach, ako je napríklad používanie CEFR a absolvovanie odbornej prípravy v CEFR, sa však zistili značné rozdiely v politike, a napriek tomu tieto rozdiely nezohľadňujú rozdiely v jazykových znalostiach.

Výzvy pre jazykové vzdelávanie v Európe

Výsledky prieskumu poukazujú na výzvy, ktoré musia členské štáty a EÚ riešiť s cieľom zlepšiť jazykové kompetencie v Európe:

1. Stále je potrebné výrazne zlepšiť jazykové kompetencie a vzdelávacie systémy musia zintenzívniť svoje úsilie o prípravu všetkých žiakov na ďalšie vzdelávanie a trh práce. Výmena osvedčených postupov v rámci otvorenej metódy koordinácie bude predstavovať jeden z hlavných nástrojov na dosiahnutie barcelonského cieľa, ktorým je výučba a zvládnutie aspoň dvoch cudzích jazykov od útleho veku.
2. Jazykové politiky by sa mali zaoberať vytváraním prostredia vhodného pre život a učenie sa jazykov v školách a iných vzdelávacích inštitúciách, ako aj mimo nich. Jazykové politiky by mali podporovať možnosti informálneho učenia sa mimo školy a zohľadňovať vystavenie jazyku prostredníctvom tradičných a nových médií vrátane účinkov používania dabingu alebo titulkov v televízii a kinách. Celkovo by jazyková politika mala podporovať to, aby sa ľudia vo všeobecnosti, a najmä mladí ľudia, cítili schopní učiť sa jazyky a považovali ich za užitočné.
3. Široká škála schopností členských štátov v jazykových kompetenciách poukazuje na bohatý potenciál partnerského učenia sa v jazykovej politike a učení sa. V prieskume sa poukazuje na to, že tieto vzdelávacie systémy môžu mať pozitívny vplyv na skorý začiatok učenia sa cudzích jazykov, zvýšiť počet vyučovaných cudzích jazykov a podporovať metódy umožňujúce žiakom a učiteľom používať cudzie jazyky na zmysluplnú komunikáciu na hodinách.
4. Význam anglického jazyka ako základnej zručnosti a nástroja zamestnateľnosti a profesijného rozvoja si vyžaduje konkrétne opatrenia na ďalšie zlepšenie kompetencií v tomto jazyku.
5. Hoci pri vstupe na trh práce nie sú všetky jazyky rovnako dôležité, jazyková rozmanitosť je naďalej životne dôležitá pre kultúrny a osobný rozvoj. Potreba zlepšiť jazykové zručnosti pre zamestnateľnosť v globalizovanom svete sa preto musí kombinovať s podporou jazykovej rozmanitosti a medzikultúrneho dialógu.